

Covid-19 testēšana kārtība*

1. Bez ārsta nosūtījuma izmeklē:

1.1. personas ar akūtas elpceļu infekcijas pazīmēm, ja persona 14 dienu laikā pirms simptomu parādīšanās uzturējusies ārvalstīs un ar savu personīgo transportu var ierasties testēšanas punktā, pirms tam zvanot uz tālruni 8303, 67334433 darba dienās laikā no 8:00 līdz 20:00, sestdienās laikā no 9:00-15:00 un svētdienās laikā no 9:00 -12:00.

1.2. personas, kas ieradusās Latvijā ar repatriācijas reisiem un kurām ierašanās brīdī ir akūtas elpceļu infekcijas pazīmes vai tiek konstatēta paaugstināta ķermeņa temperatūra, Neatliekamās medicīniskās palīdzības dienestam veicot ķermeņa temperatūras mērīšanu un paraugu paņemšanu lidostas vai ostas teritorijā nekavējoties pēc ierašanās.

2. Ar ģimenes ārsta nosūtījumu izmeklē:

2.1. visas personas, kurām ir pneimonijas klīniskās pazīmes;

2.2. personas ar akūtām elpceļu infekcijas slimības pazīmēm;

2.3. personas, kurām ir hronisku slimību (cukura diabēts, hroniskas elpceļu slimības, sirds asinsvadu slimības, onkoloģiskas slimības utml.) paasinājums;

2.4. personas, kurām ir imūndeficīts, tai skaitā, kuras lieto imūnsupresīvu terapiju;

2.5. pacientus, kuri saņem orgānu aizstājterapiju;

2.6. personas, kam paredzēta operatīva ārstēšana.

Šajos gadījumos ģimenes ārsts attālināti nosūta pacientu izmeklējumam, norādot par pacientu šādu informāciju (vārds, uzvārds, tālruņa numurs, informācija, vai izmeklējums ir pirmreizējs vai kontroles izmeklējums):

- izveidojot nosūtījumu e-veselības portālā vai;
- izveidojot nosūtījumu SIA “Centrālā laboratorija” mājas lapā (www.laboratorija.lv) vai SIA “E.Gulbja laboratorija” mājaslapā (www.egl.lv);
- zvanot uz tālruni 8303, 67334433 darba dienās laikā no 8:00 līdz 20:00, sestdienās laikā no 9:00-15:00 un svētdienās laikā no 9:00 -12:00.

Paraugu izmeklēšanu nodrošina SIA “Centrālā laboratorija”, SIA “E.Gulbja laboratorija” un SIA “Rīgas Austrumu klīniskā universitāte” Nacionālā mikrobioloģijas references laboratorija, atbilstoši laboratoriju testēšanas kapacitātēm. SIA “Centrālā laboratorija” novirza zvanus uz SIA “E.Gulbja laboratorija” atbilstoši ģimenes ārstu prakses vietai vai pacienta dzīves vietai, lai nodrošinātu ģeogrāfisko pieejamību. Ja tuvākajā laboratorijā ir ilgāks gaidīšanas laiks, pacientu var nosūtīt uz nākamo tuvāko analīžu nodošanas punktu.

Jāņem vērā, ka Covid-19 izmeklējuma veikšanai pacienti tiek aicināti doties uz paraugu nodošanas punktu. Ja ārsts uzskata, ka izmeklējums uz Covid-19 ir nepieciešams, iespēju robežās parauga noņemšana var tikt organizēta pacienta mājās. Piemēram, ja pacientam ir salīdzinoši smaga slimības gaita - drudzis, aizdomas uz pneimoniju u.c., epidemioloģiski nozīmīgs saslimšanas gadījums (strādā veselības nozarē, sociālā aprūpē, citos darbos, kas saistīti ar risku citu cilvēku veselībai), vairāki ģimenes locekļi ir saslimuši. Ja minētajos gadījumos ģimenes ārsts konstatējis, ka pacientam nav iespējas pašam doties uz Covid-19 izmeklējumu pašam, ģimenes ārsts nosūtījumā norāda, ka izmeklējums jāveic mājās.

Pēc nosūtījuma uz izmeklējumu saņemšanas **12 darba stundu laikā laboratorija atzvana pacientam** un vienojas par parauga noņemšanu izmeklējumam – informē par parauga noņemšanas vietu un laiku. Parauga noņemšana laboratoriskai izmeklēšanai tiek nodrošināta **12 stundu laikā**.

Paraugi laboratorijā izmeklēšanai **tiek nogādāti 12 stundu laikā**.

Laboratoriskā testēšana tiek veikta 12 – 24 stundas.

Rezultātus par testēšanas rezultātu ir zināms 48 stundu laikā kopš parauga noņemšanas brīža.

○ par pozitīviem izmeklējuma rezultātiem Slimību profilakses un kontroles centrs (turpmāk – SPKC) informē gan pacientu, gan ģimenes ārstu;

○ par negatīviem izmeklējuma rezultātiem informācija ir pieejama pacientam e-veselības portālā.

3. Personas, kas saistītas ar īpaši augstu Covid-19 izplatības risku un kurām ir akūtas elpceļu infekcijas slimības pazīmes:

- 3.1. tiek izmeklētas saskaņā ar darba devēja norīkojumu - ārstniecības personas, farmaceiti un farmaceitu palīgi, sociālās aprūpes iestāžu un patversmju darbinieki, operatīvo dienestu darbinieki (policisti, ugunsdzēsēji, robežsargi, muitas darbinieki, Valsts vides dienesta inspektori u.c.), Latvijas Nacionālo bruņoto spēku aktīvā militārā dienesta pārstāvji, Pārtikas un veterinārā dienesta darbinieki, ziņu žurnālisti, TV un skaņu operatori, fotoreportieri, mazumtirdzniecības nozarē strādājošie darbinieki un valsts akciju sabiedrības "Latvijas Pasts" darbinieki;
- 3.2. tiek izmeklētas saskaņā ar iestādes vadītāja norīkojumu – sociālās aprūpes institūciju un patversmju klienti.

Šīm personām izmeklējumu piesaka darba devēja vai iestādes pilnvarota persona, sazinoties ar Neatliekamās medicīniskās palīdzības dienesta koordinātoru, nosūtot e-pastu uz adresi covid.iestades@nmpd.gov.lv vai zvanot uz tālruni 67337095 (*tālruna darba laiks ir katru dienu no pirmdienas līdz svētdienai no plkst. 8:00 līdz 18:00*), norādot institūcijas nosaukumu, atrašanās adresi, izmeklējamo personu skaitu un atbildīgās personas kontakttālruni.

4. Covid-19 sākotnējā testēšana netiek veikta:

Covid-19 slimnieku tuviniekiem, kuri dzīvo ar slimnieku vienā mājāsaimniecībā un kuriem parādās akūtas elpceļu infekcijas slimību pazīmes (klepus, drudzis, elpas trūkums). Gadījumā, ja ģimenes ārsts izvērtē, ka kādam no tuviniekiem nepieciešams veikt izmeklējumu uz Covid-19 infekciju, ģimenes ārsts nosūta minēto personu izmeklējuma veikšanai.

Personām, kuras nevar doties uz testēšanas punktu ar savu transportu. Izņemot gadījumus, ja izmeklējumu būs nozīmējis ģimenes ārsts.

5. Stacionārā Covid-19 infekcijas testēšanu veic šādām personu grupām:

- Visus uzņemšanas nodaļā hospitalizētos pacientus:
 - ✓ ar pneimoniju;
 - ✓ bez noteiktas dzīvesvietas;
 - ✓ ar akūtu respiratoru infekciju.
- Hospitalizētos pacientus ar smagu akūtu respiratoru infekciju (turpmāk - SARI) bez cita iemesla, kas pilnībā izskaidro klīniskās izpausmes, t. sk. SARI:
 - ✓ pacienti, kuriem ir nepieciešama intensīvā terapija (skat. SPKC ieteikumus smagas akūtas respiratoras infekcijas (SARI) diferenciālai diagnostikai ar Covid-19 infekciju: https://spkc.gov.lv/upload/Aktualitates/2020/2019-nCoV/18.03.2020./sari_laboratora_diagnostika_sarscov2.pdf);
 - ✓ pacienti ar neskaidras etioloģijas abpusēju pneimoniju.
- Hospitalizētos pacientus ar akūtu respiratoru infekciju, ar kuru inficēšanās notikusi stacionārā;
- Personas ar neskaidras izcelsmes drudzi.
- Grūtnieces un dzemdētājas ar augšējo elpošanas ceļu infekcijas simptomiem.
- Personas, kam nepieciešama dzīvību glābjoša vai neatliekama operācija.
- 2. punktā minētajos gadījumos, kā arī citos gadījumos atbilstoši ārsta lēmumam.

Pacientu grupas, kas veicot izmeklējumu ir jāmarkē ar P burtu – prioritāri, lai nodrošinātu to, ka Slimību profilakses un kontroles centra epidemiologi pēc iespējas ātrāk saņem informāciju par šo personu izmeklēšanas rezultātiem un varētu uzsākt epidemioloģisko izmeklēšanu:

1. Ārstniecības iestāžu darbinieki;
2. Sociālās aprūpes iestāžu un patversmju darbinieki;
3. Sociālās aprūpes iestāžu un patversmju klienti;
4. NBS aktīvā militārā dienesta pārstāvji;
5. Policisti
6. Ugunsdzēsēji

6. Covid-19 pacienta kontroles testēšanas algoritms

Lai pieteiktu Covid-19 ambulatorā pacienta laboratorisko izmeklēšanu kontroles nolūkā, ģimenes ārsts:

- izveido nosūtījumu e-veselības portālā vai;
- izveido nosūtījumu SIA “Centrālā laboratorija” mājas lapā (www.laboratorija.lv) vai SIA “E.Gulbja laboratorija” mājaslapā (www.egl.lv) vai
- zvana uz tālruni 8303, 67334433 darba dienās laikā no 8:00 līdz 20:00, sestdienās laikā no 9:00-15:00 un svētdienās laikā no 9:00 -12:00.

Pirmo kontroles laboratorisko testu veic:

1. Ja pacientam ar Covid-19 infekcija apstiprināta laboratoriski – testēšanu veic ne ātrāk kā 21 dienu pēc diagnozi apstiprinošā testa. Ja pacientam saglabājas slimības simptomi ilgāk kā 21 dienu pēc diagnozes noteikšanas, ārsts organizē pirmā kontroles testa veikšanu ne ātrāk kā 7 dienā pēc simptomu izzušanas.
2. Ja pacientam ar slimības simptomiem Covid-19 infekcija apstiprināta klīniski, (piemēram, laboratoriski apstiprināta Covid-19 pacienta ģimenes loceklis, kuram nav veikta laboratoriska izmeklēšana) – testēšanu veic ne ātrāk kā 21. dienā pēc simptomu parādīšanās. Ja pacientam saglabājas slimības simptomi ilgāk kā 21 dienu pēc diagnozes noteikšanas, ārsts organizē pirmā kontroles testa veikšanu ne ātrāk, ka 7. dienā pēc simptomu izzušanas.
3. Ārstniecības personām, kurām Covid-19 infekcija apstiprināta laboratoriski, testēšanu var veikt pēc 14 dienām pēc diagnozi apstiprinošā testa, ja nav slimības simptomu.

Otro kontroles laboratorisko testu veic:

4. Ja pirmais kontroles laboratoriskais tests ir pozitīvs, atkārtotu pārbaudi veic ne ātrāk, kā pēc 5-7 dienām un nepieciešamības gadījumā atkārti līdz diviem secīgiem negatīviem izmeklējuma rezultātiem;
5. Ja pirmais kontroles laboratoriskais tests ir negatīvs, otro paraugu ņem ne ātrāk kā pēc 24 stundām.

Pieņemot lēmumu par izolācijas pasākumu izbeigšanu, katrs gadījums jāvērtē individuāli. Par vīrusa neizdalīšanu no elpceļu sekrētiem liecina divi secīgi negatīvi rezultāti. Šiem pacientiem, ja veselības stāvoklis ir apmierinošs, ir atļauts turpināt savas ikdienas gaitas. Ņemot vērā to, ka parādās jauni pierādījumi par jaunā koronavīrusa izdalīšanu ar fēcēm klīniski veselām personām, īpaši bērniem, pacientiem obligāti jārekomendē rūpīga roku higiēnas ievērošana arī pēc atveseļošanās.